

کارشناسان سیاسی: بهبود مناسبات ارمنستان و ترکیه تنها در سایه حل مناقشه قره باغ امکان پذیر می باشد

کارشناسان سیاسی بر این باورند که بهبود مناسبات ارمنستان و ترکیه تنها در صورت حل بحران قره باغ کوهستانی با رعایت تامین تمامیت ارضی آذربایجان امکان پذیر است

سرویس ترکیه/خبرگزاری آران
خبرگزاری آران / سرویس ترکیه : کارشناسان سیاسی بر این باورند که بهبود مناسبات ارمنستان و ترکیه تنها در صورت حل بحران قره باغ کوهستانی با رعایت تامین تمامیت ارضی آذربایجان امکان پذیر است .
لیچینیا سیمائو کارشناس امور قفقاز جنوبی معتقد است که مقامات ترکیه نه تنها بر روند بهبود مناسبات با ارمنستان اهمیت قایل هستند ، بلکه به راهکارهای خود برای حل بحران قره باغ با حمایت کامل از اولویت های آذربایجان ادامه می دهند.

خبرگزاری Ihtlas ترکیه اعلام کرد : رجب طیب اردوغان نخست وزیر ترکیه در کنفرانس مطبوعاتی اعلام کرد که مواضع رسمی آذربایجان و ترکیه در مساله مناقشه قره باغ تغییر نیافته است.

وی افزود: در مساله بحران قره باغ ما این روند را به همراه آذربایجان پیش می بریم . ارمنستان و آذربایجان دو جمهوری شوروی سابق بخاطر قره باغ کوهستانی که در زمان حاضر ارامنه در آن مسکون شده اند ، در حال جنگ قرار دارند.

در این میان ، ترکیه و ارمنستان برای بهبود مناسبات بین دو کشور که در سال 1993 قطع شده بود تلاش می کنند .
عبدالله گل رییس جمهوری ترکیه با پذیرش دعوت سرژ سرکیسیان همتای ارمنی خود برای شرکت در مسابقه فوتبال میان تیم های فوتبال ارمنستان و تکیه در 6 سپتامبر سال گذشته میلادی به ایروان سفر کرد . بدنبال این سفر روابط دیپلماتیک میان دو کشور وارد مرحله جدیدی شده و رو به بهبودی می رود.
به اعتقاد ناظران،بهبود مناسبات ارمنستان و ترکیه که ایروان روی آن حساب می کند ، در صورتی امکان پذیر خواهد شد که مناقشه قره باغ با رعایت و تامین تمامیت ارضی آذربایجان حل شود.

کامر قاسیم کارشناس سیاسی ترکیه معتقد است که دولت آنکارا نیز برخی پیش شرطی هایی دارد که بدون اجرای آنها بهبود مناسبات با ارمنستان غیرممکن است. حل بحران قره باغ نیز با تامین تمامیت ارضی آن از آن جمله است.

قاسیم کارشناس مرکز مطالعات بین المللی راهبردی «اوساک» آنکارا گفت: «اگر مسأله قره باغ کوهستانی با لحاظ تمامیت ارضی آذربایجان حل و فصل نگردد، آنکارا با ایروان روابطی برقرار نخواهد ساخت، زیرا مرزها بعلت اشغال سرزمینهای آذربایجان از طرف ارمنستان بسته شده است».
به گفته وی، در مورد مسأله قره باغ کوهستانی بین باکو و آنکارا توافق بسیار دقیقی وجود دارد و ترکیه بدون رعایت این توافق ها توسط ایروان هرگز بطور یکجانبه به از سرگیری روابط با ارمنستان مبادرت نخواهد کرد. قاسیم اظهار داشت: «ترکیه هرگز عادی سازی روابط با ارمنستان را به ضرر آذربایجان پیشنهاد نخواهد کرد، زیرا آذربایجان بازیگر کلیدی برای حل مناقشه است».

به نظر عاصم ملازاده نماینده مجلس ملی آذربایجان، طبق بیانیه حکومت ترکیه، بدون خروج نیروهای مسلح ارمنستان از سرزمینهای اشغالی آذربایجان بحثی از بهبود جدی روابط میان ترکیه و ارمنستان ممکن نیست.

ملازاده رهبر حزب اصلاحات دموکراتیک آذربایجان به خبرگزاری ترندنیوز گفت: «من اخیراً در آنکارا بودم و مقامات ارشد حزب حاکم ترکیه اعلام کردند که ترکیه همچون قبل از آذربایجان حمایت می کند».

به عقیده وی، باکو باید به قول سران ترکیه در مورد اینکه آنکارا همچنان قبل درصدد کمک به حل مناقشه قره باغ کوهستانی است، اطمینان پیدا کند. ملازاده تصریح کرد: «بدون خروج نیروهای نظامی از سرزمینهای اشغالی- گام اصلی که باید ارمنستان بردارد- پیشرفت جدی در حل مناقشه نخواهد بود».
به نظر سیمائو، مناقشه موجود با آذربایجان برای ارمنستان مشکلات متعددی به بار می آورد و ایروان از حل مناقشه خوشحال خواهد شد.
سیمائو کارشناس دانشگاه کلمبیا در مصاحبه اینترنتی با خبرگزاری ترندنیوز بیان کرد: «مخصوصاً که وضع موجود در قره باغ از طرف ایروان بعنوان معادل خودمختاری آذربایجانی تلقی می شود».

سیمائو اظهار داشت که جامعه جهانی باید به این عامل توجه کند و همه اقدامات مقتضی را بعمل آورد و آماده مساعدت در اجرای توافقات در راستای حل این مناقشه باشد.
به اعتقاد اکثر کارشناسان، چنانچه ترکیه به برقراری روابط دیپلماتیک با ارمنستان اقدام نماید، این امر باعث بهبود وضع موجود در حل مناقشه قره باغ کوهستانی با لحاظ تمامیت ارضی آذربایجان خواهد شد.

به عقیده کیریل تانایف سیاست شناس روس، بهبود مناسبات ترکیه و ارمنستان می تواند به نحو احسن در حل مناقشه قره باغ کوهستانی تأثیرگذار شود، چرا که گسترش اقدامات اعتماد در منطقه قفقاز عملاً موجبات حل این مناقشه را فراهم می سازد.

تانایف، مدیر عامل بنیاد سیاست معقول به خبرگزاری ترندنیوز اعلام کرد: «ترکیه برای ایفای نقش فعالتر همت می کند و این بمعنی آن است که این کشور نه مایل به ایفای نقش بعنوان داور، بلکه میانجیگر بین آذربایجان و ارمنستان است».

نیکولاس تاویتیان کارشناس اروپایی ارمنی تبار معتقد است که چنانچه ترکیه با ارمنستان روابط دیپلماتیک برقرار سازد، این امر تنها موجب تأثیر مثبت در حل مناقشه قره باغ کوهستانی خواهد شد.

تاویتیان، رئیس کانون تحقیقات ارمنستان «Inside Europe» اظهار داشت: «اکنون ترکیه دارای اهرم فشار برای حل این مناقشه نمیباشد، ولی اگر به عادی سازی روابط با ارمنستان مبادرت کند، این فرصت را بدست خواهد آورد».

به نظر تاویتیان، اکنون در حالی که عملاً مناسبات ترکیه با ارمنستان برقرار می شود، ترکیه اهرمهای فشار بیشتری بر این کشور خواهد داشت، زیرا وقتی که مناسبات دیپلماتیک و اقتصادی وجود دارد، متفقان علاقه مند با گفتگو با یکدیگر خواهند بود.

ولی سیاست شناس آذربایجانی با طرح این چنینی مسأله موافق نیست.
ملازاده افزود: «موضع ارمنستان در روابط آن با کشورها ملاک قرار نمی گیرد، زیرا کشورهای زیادی علاقه مند به حل این مناقشه هستند که دارای روابط حسنه با ارمنستانند».

پایان پیام.